

Aldus aangelegde wegen bij voorbeeld vervielen onmiddellijk na voltooiing in een staat van wildernis, zij werden niet onderhouden omdat zij niet nodig waren.

Wil men uit het verleden nuttige lessen voor de toekomst trekken, dan zal men hetzij de oude principes van kunstmatige werkverschaffing moeten verlaten — waardoor met wat minder calorieën kan worden volstaan — hetzij de oude methodes op moderne wijze moeten verbeteren. Dit kan geschieden door te voren plannen op te stellen voor het uitvoeren van werken, die inderdaad een verbetering, liefst van de dorpen zelf beogen en later zullen worden onderhouden, omdat men het nut ervan inziet. Belangrijk kan hierbij zijn het besef bij de bevolking, dat deze werken door de eigen regering worden uitgevoerd en dus in het eigen belang zijn; dit besef ontbrak gewoonlijk bij de uitvoering van werken die door de Engelse ambtenaren werden ondernomen.

Voor het jaar 1951 is een dreigende hongersnood afgewend door een edelmoedige geste van Amerika: president TRUMAN heeft 15 Juni een wet getekend, waarbij 2 miljoen ton graan voor India werd bestemd. Het is echter duidelijk, dat een afdoende oplossing van het hongersnoodvraagstuk van binnen uit moet komen en door de regering van India zelf zal moeten worden gevonden en toegepast.

M. M. HILFMAN

INGEZONDEN

Ter bevordering van spoedige plaatsing van de stukken, behoudt de Redactie zich het recht voor, deze zo nodig te bekorten

ARTSEN VOOR IRAK

Door de Directeur van het Bureau voor Internationale Hulp wordt mij medegedeeld, dat de Minister van Sociale Zaken van Irak bezig is een vijf-jarenplan te ontwerpen, waarbij een groot aantal buitenlandse medische hulpkrachten gevraagd zullen worden naar Irak te komen. Er zal vraag zijn naar: chirurgen, gynaecologen, keel-, neus- en oorartsen, oogartsen, kinderartsen, internisten en huisartsen.

Het aantal artsen, dat op een vijftigtal wordt geschat, is te verdelen in twee groepen:

a. Artsen met jarenlange praktijkervaring, die in de hoofdplaatsen van de verschillende liwa's (provincies) in ziekenhuizen zullen worden geplaatst. Zij zullen zich vermoedelijk voor de duur van drie jaar moeten verbinden.

b. Jonge artsen, die pas zijn afgestudeerd en die praktijkervaring willen opdoen. Zij zullen bij een „travelling dispensary” en in de afgelegen gebieden worden geplaatst.

Contracten zullen voor de duur van één jaar worden gesloten, met de mogelijkheid tot verlenging. Alleen heen- en terugreis van de kandidaten, en niet van diens familieleden zullen door het Iraakse Gouvernement worden betaald.

Indien deze plannen van het Iraakse Gouvernement doorgang vinden, zullen de kandidaten in de zomer of het najaar van 1952 hun functie kunnen aanvaarden.

Over de arbeidsvoorwaarden, die voor beide groepen zullen gelden, wordt nog nader met de betrokken instanties in Irak gecorrespondeerd.

Zij, die belangstelling voor deze vacatures hebben, worden verzocht zich schriftelijk tot ondergetekende te wenden. Zodra eerderbedoelde nadere ge-

gevens omtrent arbeidsvoorwaarden hier zijn ontvangen, zullen zij ter kennis van belangstellenden worden gebracht.

's-Gravenhage, 23 October 1951

G. VAN DEN BERG,
*Directeur-Generaal voor de internationale
volksgezondheidszaken, Ministerie v. Sociale
Zaken en Volksgezondheid.*

INTERCOSTALE NEURALGIE

In de laatste regel van haar antwoord op een vraag omtrent intercostale neuralgie ¹⁾ schrijft de Redactie: „Ook deze functionele pijn heeft echter een organische basis, waarop wij nu echter niet willen ingaan”.

De woorden „uitsluitend functionele factoren” sluiten volgens mij *iedere* organische basis van het lijden ten enenmale uit!

Groningen, 26 September 1951

J. MENSING

Onze adviseur geeft ons het volgende antwoord:

Pijn is een sensatie, hoe deze ook is veroorzaakt. De sensatie kan alleen ontstaan door middel van het centrale zenuwstelsel. Een goed begrip van de functionele pijn is alleen mogelijk als men met de daaraan ten grondslag liggende cerebrale processen rekening houdt.

Het woord functioneel heeft betrekking op de oorzaak van de pijn, die meestal gelegen is in emotionele spanningen. Deze spanningen kunnen zich op allerlei wijze in het centrale zenuwstelsel ontladen, onder andere langs de in dit zenuwstelsel bij ieder normaal mens voorkomende banen en centra, die voor de pijn althans ten dele bekend zijn. Dikwijls vinden deze spanningen ook hun weg naar allerlei vegetatieve centra, zodat het tot vegetatieve reacties komt.

Wordt echter het pijncentrum in spanning gebracht, hoe men zich dat nu ook wil denken, dan kunnen de pijnen heftig en zeer moeilijk te verdragen zijn.

Zonder het organische substraat van de hersenen is pijnbeleving, ook functionele pijnbeleving uitgesloten.

Het is al een zeer oud probleem, dat reeds in het einde der 19e eeuw en begin van deze eeuw door OPPENHEIM en ook door DUBOIS uit Bern intensief is besproken. Er werd toen, voor zover wij weten, niet van psychosomatische reacties, doch wel van psychalgie en zo voort gesproken. Het loont de moeite deze literatuur te bestuderen (Prof. OPPENHEIM, *Psychotherapeutische Briefe*, Berlijn 1906. HERMANN OPPENHEIM, *Ueber Brachialgie und Brachialneuralgie*, voordracht op de 3e vergadering der „mitteldeutsche Psychiater und Neurologen”, 1 Mei 1898. OPPENHEIM, „Zur Kenntnis der Schmerze besonders bei der Neurose”. In de discussie over deze voordracht geeft ook DUBOIS uit Bern zijn mening. De laatste twee mededelingen vindt men als vergaderingsverslagen in een bundel van de werken van OPPENHEIM, zonder dat aangegeven staat waar zij zijn gepubliceerd).

Amsterdam, 16 October 1951

REDACTIE

MENNO TER BRAAK

Naar aanleiding van de mededeling van collega VERSCHOOR ²⁾ zou ik gaarne de aandacht vestigen op het feit, dat dr MENNO TER BRAAK geen medicus was, doch historicus.

Hoorn, 14 October 1951

W. ERNSTING

JAN VAN EYCK, DE DERMATOLOOG EN DE PATHOLOOG-ANATOOM ³⁾

Mij herinnerend, over het portretteren van modellen met voor ons medici

¹⁾ N. T. v. G., 95, 2778, 1951.

²⁾ N. T. v. G., 95, 3066, 1951.

³⁾ Zie N. T. v. G., 95, 2787, 1951.